

RP 111/2017 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 30 § i mervärdesskattelagen och 32 i § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i mervärdesskattelagen och lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ändras. En privat anordnare av yrkesutbildning ska enligt förslaget ha samma ställning som en kommunal anordnare av yrkesutbildning när det gäller mervärdesskattekostnader till följd av nyttjanderätten till en fastighet.

Det föreslås att mervärdesskattelagen ändras så att det är möjligt att ansöka om att bli skattskyldig för överlåtelse av nyttjanderätten till fastigheter, om fastigheten används av en privat anordnare av yrkesutbildning.

Dessutom ska lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet preciseras när det gäller ersättande av den mervärdesskatt som ingår i lokalhyror för privata anordnare av yrkesutbildning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2018 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2018.

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 1.1 Mervärdesskattelagen

Enligt 1 § 1 mom. 1 punkten i mervärdesskattelagen (1501/1993) ska mervärdesskatt betalas på rörelsemässig försäljning av varor och tjänster.

Skatt behöver i regel inte betalas för den verksamhet som privata anordnare av yrkesutbildning bedriver. Verksamheten består i huvudsak av skattefri utbildningsverksamhet eller annan än rörelsemässig verksamhet som avses i 39 och 40 § i mervärdesskattelagen. Enligt paragraferna avses med skattefri utbildningstjänst allmänbildande utbildning och yrkesutbildning, högskoleundervisning samt grundundervisning i konst som ordnas med stöd av lag eller som med stöd av lag understöds med statens medel. Enligt mervärdesskattelagstiftningen har en utbildningsanordnare inte rätt att dra av skatt som ingår i anskaffningar som gjorts för ovan nämnda funktioner.

En privat anordnare av yrkesutbildning kan också ha skattepliktig verksamhet. Annan rörelsemässig verksamhet än sådan som befriats från skatt är enligt mervärdesskattelagens allmänna principer skattebelagd och den skatt som ingår i anskaffningar som gjorts för verksamheten är avdragbar.

Enligt 27 § i mervärdesskattelagen betalas för överlåtelse av nyttjanderätt till en fastighet i regel inte skatt.

Enligt lagens 30 § betalas för överlåtelse av nyttjanderätten till en fastighet med avvikelse från 27 § skatt, om överlåtaren ansöker om att bli skattskyldig för denna verksamhet. Skattskyldigheten gäller endast den fastighet eller den del av en fastighet som nämns i ansökan.

Enligt 30 § 1 mom. i lagen förutsätter skattskyldigheten att fastigheten fortlöpande används för verksamhet som berättigar till avdrag enligt 10 kap. eller att fastigheten används av staten, av ett universitet som avses i 1 § i universitetslagen eller av ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i 5 § i yrkeshögskolelagen. Enligt 7 § 1 och 2 mom. i mervärdesskattelagen tillämpas på statliga affärsverk inte vad som i mervärdesskattelagen föreskrivs om staten. Rätten att ansöka om att bli skattskyldig gäller således inte fastigheter som används av ett statligt affärsverk.

Enligt 30 § 3 mom. i lagen gäller rätten att ansöka om att bli skattskyldig under vissa förutsättningar också fastighetsaktiebolag och andra aktiebolag och andelslag som har till syfte att inneha en fastighet, och deras aktieägare och medlemmar. Rätten att ansöka om att bli skattskyldig gäller fastighetsaktiebolag, vars aktieägare själva använder eller hyr eller arrenderar ut den del av fastigheten som de besitter på basis av sina aktier, endast om aktieägarna har rätt att till fullt belopp dra av den skatt som ingår i vederlaget eller om staten, ett universitet som avses i 1 § i universitetslagen (558/2009) eller ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i 5 § i yrkeshögskolelagen (932/2014) är aktieägare. För övriga nämnda sammanslutningar gäller rätten att ansöka om att bli skattskyldig på samma villkor som för fastighetsaktiebolag.

Enligt nuvarande system kan den som överlåter nyttjanderätten till en fastighet inte ansöka om att bli skattskyldig i fråga om sådana lokaler som används av en privat anordnare av yrkesutbildning, om denna verksamhet inte är förenad med rätt att dra av skatt som ingår i en anskaffning.

1.2 Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

Enligt 3 § 3 punkten i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) avses med privat utbildningsanordnare en registrerad sammanslutning, en stiftelse eller ett statligt affärsverk.

Enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ersätts privata anordnare av yrkesutbildning för mervärdesskatt. Före den nedan nämnda reformen, som träder i kraft från början av 2018, sker ersättningen genom att priserna per enhet för yrkesutbildning höjs. Höjningarna grundar sig på en genomsnittlig andel som beräknats på basis av alla privata utbildningsanordnares utgifter. Bestämmelser om förfarandet finns i 32 § i ovannämnda lag.

När det gäller utbildning som anordnas av kommunerna och samkommunerna finns det ingen anledning att höja priserna per enhet inom finansieringssystemet, eftersom de enligt 130 § i mervärdesskattelagen har rätt att i återbäring få den mervärdesskatt som ingår i anskaffningar som gjorts för skattefri verksamhet. På grund av denna återbäring belastas inte kommunala utbildningsanordnares verksamhet av någon mervärdesskattkostnad. I finansieringsförhållandet mellan staten och kommunerna har mervärdesskatten överförs till kommunsektorn som kostnad, men kostnaden motsvarar inte återbäringsbeloppen enligt kommun.

2 Bedömning av nuläget och föreslagna ändringar

Som ett av spetsprojekten i statsminister Juha Sipiläs strategiska regeringsprogram reformeras yrkesutbildningen på andra stadiet. Som en del av spetsprojektet genomförs en totalreform av yrkesutbildningen, vilket innebär att det nuvarande förfarandet för ersättning av mervärdesskattkostnaderna som grundar sig på höjningar av de genomsnittliga priserna per enhet inte längre är möjligt. Det nya finansieringssystemet förbättrar utbildningsanordnarnas verksamhetsförutsättningar genom att finansieringsgrunderna ändras så att de behandlar privaträttsliga anordnare på samma villkor som kommunala anordnare.

När det gäller de mervärdesskatteutgifter som orsakas av skattefri och annan än rörelsemässig utbildningsverksamhet som bedrivs av privata anordnare av yrkesutbildning föreslås det att man i reformen av finansieringssystemet för yrkesutbildningen övergår till en kompensationsmetod enligt modellen en euro för en euro. Inom förfarandet beaktas utbildningsanordnarnas faktiska mervärdesskatteutgifter enligt det senast fastställda bokslutet i regel vid fastställandet av ersättningen för mervärdesskatt två budgetår senare. Förfarandet motsvarar i princip den lagstiftning som för närvarande tillämpas på universiteten och yrkeshögskolorna.

Enligt det nya 32 i § 1 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som ändras i samband med yrkesutbildningsreformen ersätts privata anordnare av yrkesutbildning för andelen mervärdesskatt i de kostnader som utbildningsanordnaren har för anskaffningar i anslutning till utbildningstjänster således enligt 39 och 40 § i mervärdesskattelagen och till annan än affärsekonomisk verksamhet. Lagändringen har fastställts i år. Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet preciseras så att bestämmelserna om privata anordnare av yrkesutbildning också i fråga om lokalhyror motsvarar de bestämmelser som tillämpas på universitet och yrkeshögskolor.

Finansieringen av mervärdesskattkostnaderna för privata anordnare av yrkesutbildning avviker för närvarande från finansieringen av kommunala utbildningsanordnares verksamhet. I det nuvarande finansieringssystemet får privata anordnare av yrkesutbildning ersättning för mervärdesskatten baserat på genomsnittliga kostnader, vilket innebär att förfarandet inte riktar ersättningen direkt till den utbildningsanordnare som förorsakats kostnaden. Således kan den ersättning som utbildningsanordnaren får överskrida eller underskrida de faktiska kostnaderna.

När anordnare av privat yrkesutbildning i det nya finansieringssystemet ersätts för de faktiska mervärdesskattekostnaderna till fullt belopp, kan skatten inte på nuvarande sätt kvarstå som slutlig kostnad för utbildningsanordnaren. Privata anordnare av yrkesutbildning kommer således vad gäller mervärdesskattekostnaderna för verksamheten i finansieringssystemet att ha samma ställning som kommunala utbildningsanordnare. Ändringen främjar också jämlikheten mellan privata utbildningsanordnare.

Till följd av ovannämnda reform föreslås det att mervärdesskattelagen ändras så att rätten att ansöka om att bli skattskyldig för överlåtelse av nyttjanderätten till fastigheter även ska gälla fastigheter som används av en privat anordnare av yrkesutbildning. Ställningen vid beskattningen för privata anordnare av yrkesutbildning motsvarar således ställningen för kommunala anordnare av yrkesutbildning.

Att ansöka om att bli skattskyldig innebär att den som överlåter nyttjanderätten till en fastighet får rätt att dra av den skatt som ingår i anskaffningar för denna verksamhet. Med avvikelse från nuvarande system är anskaffningar som anknyter till uthyrning av lokaler till privata anordnare av yrkesutbildning avdragsgilla. I det vederlag som tas ut av en privat anordnare av yrkesutbildning för överlåtelse av nyttjanderätten till en fastighet ingår således inte längre den dolda skattebelastning som föranleds av avsaknaden av avdragsrätt för den som överlåter nyttjanderätten, utan en skattebelastning som motsvarar vederlaget. I det nya finansieringssystemet beaktas den skatt som ingår i det vederlag som tas ut av en privat anordnare av yrkesutbildning för överlåtelse av nyttjanderätten i ersättningen för mervärdesskatten två år efter det att utgiften uppstått, t.ex. 2018 års skatt år 2020.

Privata anordnare av yrkesutbildning kommer således i sin helhet att ha samma ställning som kommunala utbildningsanordnare vad gäller den mervärdesskattekostnad som föranleds av nyttjanderätten till en fastighet. De föreslagna bestämmelserna motsvarar också de bestämmelser som för närvarande tillämpas i fråga om universitet och yrkeshögskolor.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Makroekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna beräknas effektivisera resursanvändningen inom yrkesutbildningssektorn. Till följd av ändringarna kommer offentliga och privata anordnare av yrkesutbildning sinsemellan att ha en mer jämlik ställning än tidigare.

3.2 Konsekvenser för statsbudgeten

Möjligheten att ansöka om att bli skattskyldig för överlåtelse av nyttjanderätten till fastigheter som används av en privat anordnare av yrkesutbildning beräknas i någon mån öka statens mervärdesskatteinkomster. Enligt uppgifterna om undervisningsväsendets kostnader uppgick de mervärdesskattefria lokalyrorna för privata anordnare av yrkesutbildning enligt 2015 års rapport till sammanlagt 27,6 miljoner euro. Det är svårt att uppskatta den dolda skattebelastningen i hyrorna på grund av avsaknaden av avdragsrätt, men man kan anta att andelen i genomsnitt uppgår till ca 8,4 procent. I kalkylen antas att den skattefria hyran sjunker med motsvande belopp när den dolda skattebelastningen faller bort. Den mervärdesskatt som tas ut för hyror beräknas öka med 6,3 miljoner euro på årsnivå, beräknat enligt 2018 års nivå. Med beaktande av att anskaffningarna för dem som överlåter nyttjanderätten blir avdragsgilla, ökar statens mervärdesskatteinkomster med i genomsnitt 3,9 miljoner euro på årsnivå. Om andelen privata anordnare av yrkesutbildning av alla utbildningsanordnare ökar från den nuvarande, ökar också effekten på mervärdesskatteinkomsterna.

RP 111/2017 rd

Ändringarna föranleder också en ökning av statsfinansieringen till anordnarna av yrkesutbildning som motsvarar de ökade skatte inkomsterna. Avsikten är att den sammantagna effekten av ändringen ska vara neutral med tanke på statens finansiella ställning.

4 Beredningen av propositionen

Ärendet har beretts vid finansministeriet i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet.

Följande parter har givit utlåtande om propositionen: Utbildningsstyrelsen, Skatteförvaltningen, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry, Finlands näringsliv rf, Elinkeinoelämän Oppilaitokset ELO ry, Centralhandelskammaren, Sivistystyönantajat ry, Suomen konservatorioliitto - Finlands konservatorieförbund ry, Finlands Kommunförbund rf, Företagarna i Finland rf, Skattebetalarnas Centralförbund rf och Yksityisten ammatillisten oppilaitosten liitto ry.

Alla instanser som har givit sitt utlåtande har omfattat propositionen.

5 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2018 och avses bli behandlad i samband med den.

6 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Ändringen av mervärdesskattelagen ska tillämpas då skyldigheten att betala skatt uppkommer den dag lagen träder i kraft eller därefter. På de förskottsbetalningar som flutit in före ikraftträdandet av lagen ska tillämpas den lagstiftning som gällde vid ikraftträdandet.

Den ersättning för mervärdesskatt som beviljas finansåren 2018 och 2019 till lokalhyror, samt också andra anskaffningar som avses i 32 i §, grundar sig på det genomsnittliga beloppet mervärdesskatt som har ställts i relation till den basfinansiering som utbildningsanordnaren beviljas under finansåret i fråga.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 30 § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 30 § 1 och 3 mom., sådana de lyder i lag 1091/2014, som följer:

30 §

För överlåtelse av nyttjanderätten till en fastighet betalas med avvikelse från 27 § skatt, om överlåtaren ansöker om att bli skattskyldig för denna verksamhet. Skattskyldigheten gäller endast den fastighet eller den del av en fastighet som nämns i ansökan. Skattskyldigheten förutsätter att fastigheten fortlöpande används för verksamhet som berättigar till avdrag enligt 10 kap. eller att fastigheten används av staten, av ett universitet som avses i 1 § i universitetslagen, av ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i 5 § i yrkeshögskolelagen eller av en privat anordnare av yrkesutbildning som avses i 32 i § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009).

Ett fastighetsaktiebolag, vars aktieägare själva använder eller hyr eller arrenderar ut den del av fastigheten som de besitter på basis av sina aktier, kan ansöka om att bli skattskyldigt endast om aktieägarna har rätt att till fullt belopp dra av den skatt som ingår i vederlaget eller om staten, ett universitet som avses i 1 § i universitetslagen, ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i 5 § i yrkeshögskolelagen eller en privat anordnare av yrkesutbildning som avses i 32 i § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet är aktieägare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas om skyldigheten att betala skatt uppkommer den dag lagen träder i kraft eller därefter.

2.

Lag

om ändring av 32 i § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 32 i § 1 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009), sådant det lyder i lag 532/2017, som följer:

32 i §

Ersättning för mervärdesskatt till privata anordnare av yrkesutbildning

Privata anordnare av yrkesutbildning ersätts för andelen mervärdesskatt i de kostnader som utbildningsanordnaren har för anskaffningar och lokalhyror som anknyter till utbildningstjänster enligt 39 och 40 § i mervärdesskattelagen (1501/1993) och till annan än affärsekonomisk verksamhet. Ersättningen ska basera sig på uppgifterna i det senast fastställda bokslutet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 19 september 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Finansminister Petteri Orpo

1.

Lag

om ändring av 30 § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 30 § 1 och 3 mom., sådana de lyder i lag 1091/2014, som följer:

Gällande lydelse

30 §

För överlåtelse av nyttjanderätten till en fastighet betalas med avvikelse från 27 § skatt, om överlåtaren ansöker om att bli skattskyldig för denna verksamhet. Skattskyldigheten gäller endast den fastighet eller den del av en fastighet som nämns i ansökan. Skattskyldigheten förutsätter att fastigheten fortlöpande används för verksamhet som berättigar till avdrag enligt 10 kap. eller att fastigheten används av staten, av ett universitet som avses i 1 § i universitetslagen eller av ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i 5 § i yrkeshögskolelagen.

Ett fastighetsaktiebolag, vars aktieägare själva använder eller hyr eller arrenderar ut den del av fastigheten som de besitter på basis av sina aktier, kan ansöka om att bli skattskyldigt endast om aktieägarna har rätt att till fullt belopp dra av den skatt som ingår i vederlaget eller om staten, ett universitet som avses i 1 § i universitetslagen eller ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i 5 § i yrkeshögskolelagen är aktieägare.

Förslagen lydelse

30 §

För överlåtelse av nyttjanderätten till en fastighet betalas med avvikelse från 27 § skatt, om överlåtaren ansöker om att bli skattskyldig för denna verksamhet. Skattskyldigheten gäller endast den fastighet eller den del av en fastighet som nämns i ansökan. Skattskyldigheten förutsätter att fastigheten fortlöpande används för verksamhet som berättigar till avdrag enligt 10 kap. eller att fastigheten används av staten, av ett universitet som avses i 1 § i universitetslagen, av ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i 5 § i yrkeshögskolelagen *eller av en privat anordnare av yrkesutbildning som avses i 32 i § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009).*

Ett fastighetsaktiebolag, vars aktieägare själva använder eller hyr eller arrenderar ut den del av fastigheten som de besitter på basis av sina aktier, kan ansöka om att bli skattskyldigt endast om aktieägarna har rätt att till fullt belopp dra av den skatt som ingår i vederlaget eller om staten, ett universitet som avses i 1 § i universitetslagen, ett yrkeshögskoleaktiebolag som avses i 5 § i yrkeshögskolelagen *eller en privat anordnare av yrkesutbildning som avses i 32 i § i lagen om finansiering av undervisnings- och kultur-*

verksamhet är aktieägare.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas om skyldigheten att betala
skatt uppkommer den dag lagen träder i kraft
eller därefter.*

2.

Lag

om ändring av 32 i § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 32 i § 1 mom. i lagen om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009), sådant det lyder i lag 532/2017, som följer:

Gällande lydelse

32 i §

Ersättning för mervärdesskatt till privata anordnare av yrkesutbildning

Privata anordnare av yrkesutbildning ersätts för andelen mervärdesskatt i de kostnader som utbildningsanordnaren har för anskaffningar som anknyter till utbildningstjänster enligt 39 och 40 § i mervärdesskattelagen (1501/1993) och till annan än affärsekonomisk verksamhet. Ersättningen ska basera sig på uppgifterna i det senast fastställda bokslutet.

Förslagen lydelse

32 i §

Ersättning för mervärdesskatt till privata anordnare av yrkesutbildning

Privata anordnare av yrkesutbildning ersätts för andelen mervärdesskatt i de kostnader som utbildningsanordnaren har för anskaffningar och lokalhyror som anknyter till utbildningstjänster enligt 39 och 40 § i mervärdesskattelagen (1501/1993) och till annan än affärsekonomisk verksamhet. Ersättningen ska basera sig på uppgifterna i det senast fastställda bokslutet.

Denna lag träder i kraft den 20 .
